

Banicević

LANTERNA SV. MARKA

IMAMO

BISKUPA

■ GODINA
TURIZMA

■ JESENSKO
HODOČAŠĆE?

■ Čičeborje

BROJ
103
2

UVODNA RIJEČ

turizam

Već smo ušli u Svjetsku godinu turizma. Otvaraju se vrata novoj sezoni od koje mnogo očekujemo. Nadamo se nevidjenom broju gostiju našem korčulanskom-pelješkom bazenu. Bog nas je obdario vanrednom ljepotom pejzaža, prošlost nam je namrla bogatu kulturnu baštinu, dok vjere imamo zahvaliti utisnuti pečat plemena u ophodjenju sa ljudima, osobito sa strancima. Također smo svjedoci i ogromnih materijalnih sredstava što ih ulaže Zajednica za izgradnju i modernizaciju turist. objekata.

Turizam je četvrta dimenzija modernog čovjeka. Danas je uzakonjena propisima za svakoga. U prošlosti jedino je Crkva forsirala "turizam" u formi hodočašća i do najudaljenijih svetišta i do Jeruzalema. Trsat, Loreto, Rim-oduvijek su bili ciljevi tisućama putnika. A praznici su na kalendaru otkidali gotovo polovinu radnih dana. Lokalna svetišta okupljali su mase ljudi u svetom weekendu ostvarujući smisao svakog odmor: utile cum dulce (korisno s ugodnim).

Ni danas u načelu ne treba pojavu turizma gledati drukčije. Milijuni ljudi putuju svijetom tražeći "utile cum dulce". Za to i mi svjedoči-

mo: svakog turista, odmarajući se, neodoljivo i snažno interesira. Ljudi, zemlja, spomenici, običaji.

Svjedoci smo često i izopačenog turizma. Ta kove ne zanima mnogo ono "korisno", već pomamno traže "ugodno"-svođeci to na najniže, nekontrolirano poživinčenje. Bakanalije, kokotizam, eshici bionizam, golotinja, a ponekad i nasilje. Srećom, manji i najmanji je procent takovih gostiju. A bilo bi ih i manje, kad im naš svijet ne bi za to davao podršku.

Prije svega, ne možemo se složiti sa suspenzom (šutke) onih paragrafa naše Uredbe o javnom redu i miru koji su kupcu golotinju svodili na kupališna mjesta. Prošle godine se uvelike pojao starog dijela Grada sa spomenicima, muzejima i Svetinjama-gazio kao kupališni pijesak. Bilo je pokušaja jurnjave bikina i na samu Katedralu!

Zamislite - dragi naši gradski oci- kako je nezgodno kad za to interveniraju obični ljudi, pa i osobno sam opet, pred ovakvim golićima- umjesto da ovlašteno lice odstrani nered cvičajući kupon na 200-500 din. za spcijal. svrhe.

Nije potrebno dokazivati gornje gledanje o vog problema, jer se zdrava socijalistička etika veoma slaže s kršćanskim moralom.

A sa strane potrebno je da svatko unosi više viteštva u dodiru s gostima. Nije moguće ukrotiti sve naše "lafove i lafice". Ali je potrebno držati do obraza, do kršćanske svijesti, do ljudskog dostojanstva. Dobro se sjetiti svima nama i onog crnog mazuta, što ga sezo na pusti po našim obiteljima, pojedincima, a osobito na psihi naše mladeži i djece. . .

Pružimo našim gostima odmor, noćnu tišinu, ve-
dru zabavu. Uputimo ih kako će upoznati ljepotē
naše kraja, muzeja i spomenika. Dajmo im informa-
cije i o crkvenim svečanostima, nedjeljnim Misa-
ma: ako nam gosti nijesu katolici- ali su kul-
turni ljudi, znatiželjni došljaci koji će i po-
tome popuniti žežnju saznanja o nama, kroz naš
religiozni život i običaje.

Pozvani smo na turistički apostolat. Povuci-
mo sobom kršćanske goste k nedjeljnoj Misi. To
će im biti osobito milo: osjetit će se kao da
su članovi naše obitelji u intimnom krugu i
raspoloženju, a ne samo da su nam donosioci de-
viznih sredstava.

Upozorite ih da je Velika misa u 10 sati u
latinskom jeziku- radi njih. Tada se daju infor-
macije na francuskom, njemačkom i talijanskom
jeziku. Po potrebi, mogu se na tim jezisima is-
povijediti.

Svake godine sve to više gledamo poveći i
poboljšati broj turista kako se uzorno vladaju,
pristupaju sv. Pričesti.

Naši će gosti uvijek naći potrebne infor-
macije na vratima Katedrale- a u ovom broju
Lanterne pružamo vam i posebni umetak informa-
cija za vaše goste. Izložite ga i stalno držite
te na vidljivom, najmljenom mjestu vaše kuće.

Uđimo dakle u turističku sezonu ulažući i
moralne svoje sile sa ovog plemenitog, kršćan-
skog pogleda. Time ćemo ugraditi svoj doprinos
ovoj manifestaciji jedinstva ljudi i naroda.

U krajnoj liniji takva je odredba stvori-
telja, želja Crkve, a pružena je i realna moguć-
nost suvremenog zakonodavstva.

NAŠ BISKUP

DR. SEVERIN PERNEK

Kratak je isječak ekranske trake na kojoj od-
vijamo naš dan, naše vrijeme. Zato smo nervozni,
usilni u dohvataju raspleta, rješenja i potreba.

S druge strane, ako nam je ekran ispunjen to-
novima šturih, hladnih boja, a akteri na traki su
bez ljudskog srca i razumnosti- onda se lako i
brzo dezorjentiramo, postajemo apatični, parali-
zirani...

Sv. Pismo je naprotiv davno pružilo uvjера-
nja: "Znamo da onima koji ljube Boga, svako zlo
se okreće u dobro;" Providnost tako naplaćuje
prikladno vrijeme sve ljudske patnje, pravedna
iščekivanja...

Dne 12. travnja uvečer, radio Vatikan je zatu-
tnjio radošću Neba za sve nas- kad je objavio
volju Sv. Oca, kojom je dodijelio našoj Biskupi-
ji Nadpastira u osobi Gen. vikara Banjalučke bis-
kupiје, Dr Severina Pernek. Sutradan su sva naša
srca uzvratila Bogu svoj zahvalni i
radosni Tedeum.

U taj čas opat se nalazio u Splitu po poslu.
Našem g. Ordinariju uputio je brzojav: "Čestita-
jući otvaramo ruke, srca, duše u zahvalnost, ra-
dost, podložnost i ljubav. Korčulanski opat Ma-
tijaca".

Evo nam draga saznanja o našem Nadpastiru:

Rodio se u Travniku 9.XI.1924. Danas ima živu majku, mladjeg brata i dvije sestre. Rano djetinjstvo sproveo je u Banjoj Luci. Gimnaziju je svršio kod OO. Isusovaca u Travniku. Primicirao je u Banjoj Luci, 4.VII.1948. Dvije godine bio je župnikom u Prijedoru. A zatim je postao biskupski tajnik i kancelar Kurije u Banjoj Luci.

Od g.1960. studira u Rimu, gdje je položio i doktorat iz crkv. prava god.1964. Vrativši se u Banja Luku postao je Gen.vikar i kateheta mladeži.

Novi Biskup je čovjek askeze, blage bošnjačke naravi. Zaista Božji čovjek. Radi svoje sretne čudi veoma je obljubljen od braće svećenika. Blagi smiješak gotovo nikada ne silazi s njegovih usana. Čovjek duboke erudicije. Izvršni poznavalac latinskog i grčkog jezika. Govori talijanski, francuski i podosta njemački. Dobro pozna domaću i stranu literaturu. Odličan je pravnik obiju prava.

Krajem lipnja mijenjamo definitivno filmsku traku: imat ćemo u svojoj sredini ponovno Oca, Pastira, Učitelja, Vodju i Zaštitnika.

Zahvalno se radujemo. Zaokupimo Njegov lik s našom ljubavlju, dobrotom i suradnjom. Uzvratimo Mu žrtvu i ljubav. Olakšajmo Mu teret službe i odgovornosti.

Dragi naš Nadpastiru i Oče-dobro nam došao!

VELIKA KRONIKA

VELIKA SEDMICA I USKRS 1967.- Kalendar nam je ove godine rano utisnuo ove velike dane. Vrijeme je bilo ugodno, iako hladno. A sve se odvijalo hitro i ugodano-kako je tradicionalno za ovu našu sredinu. Na kraju smo zadovoljno uzdignuli čelo i zahvalno rekli Bogu: Hvala Ti Bože, što je i ove godine Korčula urezala na Tvojim stranicama života još jednu Veliku Sedmicu...

Glavni propovjednik bio je o. Vicko Tomašić franjevac iz Dubrovnika. Suvremenim primjerima žario nam je, srca ponosom i obnovom. Opat je izrekao par propovijedi, a don Luka Depolo govorio je na 40-Satnom Klanjanju vatrom i stilom koji je i odprije osvojio Korčulu.

Na CVIJETNICU smo razdijelili brdo maslinovih grana masi svijeta. I prigodnim turistima. Adoracija se odvijala svečano. U svako doba da na vidjalsmo lijepi broj vjernika. Uvečer se Katedrala talasala puna vjernika. Bratimi su u velikom broju sudjelovali sve tri večeri: Sasvetana je bilo 46, Rokovaca 69, Mihovilaca 59. Vjernika je bilo svake večeri oko 600. Podijeljeno je ovih dana oko 450 sv. Pričesti.-

Na VELI!SRIJEDU priključilo se zavjetu na Solina oko 50tak osoba. Oglašena je bila 300-godišnjica potresa i zavjeta (iz g.1667.) Ali nije lako krenuti na ovaj daleki i loši put.

Uvečer smo pjevali žalobni Matutin i slušali opatovu propovijed o Muci.

VEL.ČETVRTAK je liturgijski i obiteljski govorci najljepši dan kroz godinu. Zamislite sliku naše Zajednice:

Katedrala-naš Dom-svečano ukrašena.Ispod višeg srebrnog križa rastrta i otvorena Trpezā oltara.Ukolo nje opat sa 12 stasitih bijelih Sasvetana.Činilo se kao da koncelebriraju.Neza boravna je ona slika:Učenici sjede ukolo oltara okrenuti crkvi,a opat ih obilazi perući im noge i darivajući ih poljupcem i cvijećem...

Za vrijeme Pričesti opat ih obdaruje Kristom ukolo Trpeze Gospodnje,a oni zatim izmjenjuju kalež s vinom(neposvećenim!)-kako je od davnine običaj.Svak uzme po jedan gutljaj,-a povero Dinko je ostao i bez toga na kraju.

U svetištu je zbor ministranata činio drugi bijeli krug.Ovom prigodom držali su se "penzionerski",jer su Učenici pomagali.

A oko 700 vjernika ispunilo je crkvu.Na sv. pričest pristupilo je c.500 duša.

Na kraju Sasvetani se uputili opatskom dvoru gdje su bili sa svećenicima počašćeni bijelom kafom,priklama i krunicama-po običaju.

Te večeri u crkvi sv.Nikole pričestilo se također oko 100 vjernika.

VEL.PETAK smo ujutro dočekali namusani,srditi: kišno,igličavo vrijeme.A podvečer se sve okrenulo:vedro,mirno povečerje! Funkcije smo započeli sa 10tak(!)duša,a do ljubljenja Križa našlo se već oko 500.Za Procesiju okupilo se sve "živo i zdravo":oko 1.800u procesiji i 300

u Špaliru. Sjetimo se,da je Korčula"veliki i brojni grad":ima oko 2.500 duša-svih naroda - plemena.Od toga starosjedioca ispod polovine.

Procesija se kretala ukolo starog Grada. Engleski vojni atašej rekao je:"Vidio sam ove svečanosti i u Jeruzalemu prošle godine.Ali ovo je ljepše i impresivnije!" Sasvetana je bilo 53,Rokovaca 78,Mihovilaca 62.

Na USKRSNOJ VIGILIJI pričestilo se 100njak većinom "godišnjaka".Čar Noćne funkcije bio je upravo divan i nezamjenjiv.

Svečana USKRSNA PROCESIJA krenula je gradskim vratima.Izvršili smo Blagoslov svim stanovnicima.A Pontifikalnu misu i Uskrsnu radost prenijeli smo na kraju u sakristiju i u dvor uz čestitke i uz vatrenu bratimsku"svadju",koja svake godine nas iznova razvedri i nasmije.

Na kraju recimo: ovo je kršćanska sredina. Ogromna većina stanovništva sudjelovala je u svečanostima.Dotada je oko 800 duša izvršilo svoju Uskrsnu dužnost. Ovo su činjenice...

NEĐJELJA DOBROG PASTIRA-II.n.po Uskrsu.-Stotinijak Pričesti prikazano je Bogu za Kler,osobito za sjemenišnu mladež.Popodne u 4 s.održali smo Uru Klanjanja na istu nakanu.Tišinu Poklo na vezali smo prikladnim razmatranjima,pjesmama.

25.IV.SV.MARKO EV.-ZAŠTITNIK KORČULE.-Sve je obavljeno tradicionalno.Na večernjem Pontifikalu sudjelovalo je 9 svećenika i utješno - veći broj vjernika.Pričesti c.120.

4.V.SPASOVO.-Večernja Svečanost nas je okupila u velikom broju.Rokovci su iznijeli Redentura svečano prako Evandjelja.

DOGODILO

SE.

TURISTIČKA IZGRADNJA.- Ugostit. pod. "Hober" da-
lo je restaurirati neke svoje objekte na Sala-
tinu. Brzo i solidno poslove je izvršilo dubro-
vačko pod. "Dubac". Hotelski paviljoni su izmi-
jenili izgled. Preinakom su podvostručeni. Pano-
rama kraja pretrpjela je opet izmjenu, ali su
objekti podigli i povećali ugostiteljski kapa-
citet našem Gradu.

Novo pod. "Turist-progres" obnavlja hotelski
kompleks "Bon Repos" u Luci. Izgradit će i mno-
ge nove objekte. Nek bude mudro i sretno!

FORTECA-KULA SV. VLAHA, iznad Grada-unejmljena
je privatniku i dotjeruje se kao turistički
objekt kao vidikovac, mjesto za sunčanje i bi-
rane specijalitete. Ima pristup za auta.

POZDRAV PALESTINSKIM HODOČASNICIMA.- Dne 20. IV.
popodne iza 2 sata, na glas zvona, sakupilo se
mnoštvo slobodnog svijeta na Puntin i na zidi-
ne, da pozdrave hodočasnike na "Liburniji", ko-
jima je bio na čelu naš Kardinal i Hrv. Metro-
polita Uzoriti kardinal Šeper. Hrvatskom hodo-
čašću skandirali smo="S-r-e-t-n-o...!" Katedral-
na zvona su ih veselo pozdravljala, a na zidi-
nama su gorjele bengalske vatre. Uputili smo po
Radio-Split brzojav: "Uzoritom Kardinalu Šeper.
Hrvatskom hodočašću vodjenom ljubljanim Kardi-

nalom Metropolitom, na prolazu kroz Kor-
čulu, podastiremo najbolje želje preporučujući
se molitvama. Opat, svećenstvo, Grad".

Jedna ugledna hodočasnica javila se: "Upra-
vo smo prošli kraj divnog vatrometa i leprša-
vih lancuna. Skoro smo prevrnuli brod od odušev-
ljenih, zahvalnih pozdrava Vama i dragim Korču-
lancima".

SVEČANI TEDENJ,- održali smo na kraju Pontifi-
kala na svetkovinu sv. Marka. Bio je to izljev
naše zahvalnosti Gospodinu za dobitak novog Bi-
skupa u osobi Dr Severina Pernek. Opat se zah-
valio Božjoj dobroti sa par riječi, a ujedno je
iznio Zajednici kratak prikaz života našeg Nad-
pastira. U oglasnoj ploči već su bile izložene
fotografije novog nam Biskupa. Gosp. Biskupu u-
putili smo brzojav: "Sjedineni zahvalnim Tede-
nom Gospodinu dobitkom plemenitog Nadpastira
-o blagdanu sv. Marka Patrona- izrazujemo sinov-
sku privrženost, čežnju za ocem obitelji i za
blagoslov. Svećenstvo, Bratovštine, Grad."

1.V. PRAZNIK RADA-SVETKOVINA SV. JOSIPA RADNIKA.-
Odveć je nova svetkovina za ovaj dan, da bi se
"takala" naših nogu -koje su navikle tog praz-
nika drugamo krenuti...

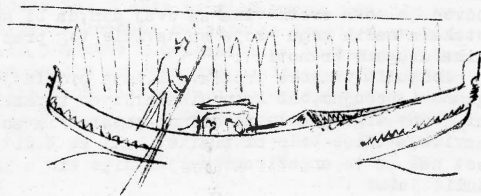
Medjutim vanjska proslava 1. Maja prošla je
gluho i nečujno, baš kako nikada! Nismo zapazili
ni jedne trgov. table, ni jednog pitara "izvan
zavičaja". Nije bilo ni muzike... Ali ne čudite
se: naša za to angažirani svijet nije bio u Kor-
čuli. Naime :

od 28. IV. do 2. V.

MOREŠKA, MUZIKA i OKTET - učinili su pohod na-trst. Željno i veselo. Bilo ih je ukupno 70tak. Na polasku se nebo rasplakalo pred punom rivom. Tršćanski Slovenci su ih primili vanredno srdačno, a Priredbu su oduševljeno aklamirali. Naši su primili cijeli "vagon" biranog cvijeća.

Usprikos velikog uspjeha, na povratku su nam se tužili da su slabo prošli: premalo raspoloživog vremena, a dućani zatvoreni! U Veneciji - sa pijace sv. Marka Kruno je nervozno žurio (kad je na licu mjesta gledao koliko je more u jesen bilo prekrilo Pijacu): "Homo ča, homo ča - da nan se što grubega ne dogodi!". Najbolje je (izgleda!) Nedo prošao: uspio je dražoj Šilva ni nabaviti veliku lujku! A i on je dosta st-
raha progutao: na polasku iz Zadra iza pola noći-brodski motori su naravno stali drmati. Nedo skočio iz kreveta (pomislio je da je potres) vičući: "Di su mi moja dica, di su mi dica...!"

Na povratku dočekali smo ih buketom smrića i s dvije velike zastave: u nadi da će "nadok naditi" Prvomajsku povorku. Ali se nijesu dali upregnuti: žurili su umorni kućama s talijanskim taškama, kuferima i klobucima...

KATEDRALA

(Nastavak govora preuzv. biskupa Pavla Butor-
ca prigodom Jubileja Korčulanske Katedrale-od
29.VII.1956.)

Katedrala je simbol naših nada. One nade u lijepe vječnost, koja nas čeka, ako ustrpljivo ponesemo svoj križ. Nade u milost, bez koje nije moguće ugoditi Bogu. Nade u olakšicu života. Zar teret života ne osjećamo lakšim, kad se po nizno i gorljivo molimo ovdje, sred tolikih blistavih uspomena, kraj pepela pokojnika, pok-
raj svetih žrtvenika, gdje otkupiteljska Kris-
tova krv, združena s krvlju mučenika, Todora i drugih svetih mučenika, vapi milosrđe i mir, kraj liturgijskih uspomena, koje svojom topli-
nom smiruju dušu?

I simbol kulture. Pače i simbioza, pa i sin-
teza raznih kulturnih strujanja. Slon na kra-
ju pročelnog zabata, lavovi na konzolama po st-
rani glavnog portala, djelomično prazna površi
na pročelja, odavaju tragove ukusa sa zapadne
jadranske obale. Nijesu samo trgovci i pomor-
ci od pamtivijeka podržavali veze s Puljom i
uopće s donjom Italijom, nego je i benediktin-
ski red, što se ponosi svojom maticom na Monte
Cassinu, osuo svojim samostanima ovo naše pri-
morje, a benediktinci su bili ne samo teolozi,
nego i graditelji i uopće umjetnici i učite-
lji, pa se evropski narodi Zapada ponose tim
redom kao glavnim kulturnim nosiocem u velikoj

i dugoj eri stvaranja novih državnih tvorevina na ruševinama rimskoga carstva. Mletačka se kasna gotika odrazuje na ukrasnim motivima ispod krovnog zabata, a pogotovo na veličanstvenoj ruži na pročelju. Gotičke motive susrećemo i na nekim stupovima i na lukovima ispod arkada srednje ladje i na čipkastom ukrasu podova na kršnom ciboriju iznad velikog žrtvenika, gdje je Korčulanin Marko Andrijić potkraj 15. vijeka ovjekovječio sebe i svoj rodni grad. I renesansa u biforama srednje ladje i njezin dašak na ciboriju pridružuje se i slikarskim djelima, gdje se još javlja gotika, pa i baroknim kipovima, a da i ne govorimo o oblicima liturgijskog ruha i posudja, gdje su i ukus i bogatstvo zacrtali svoju brazdu.

Još nešto. Ako bolje zapazite kovrčasti ukras na glavicama stupova ove katedrale, pa i razne okrajke fragmenata pojedinih gradjevinih odsječaka, isto tako i neku nopoliranost u oblicima domaćih slikara, leko ćete shvatiti, zašto naši stručnjaci postavljaju neku razliku između t. zv. provincijske umjetničke djelatnosti i one u priznatim umjetničkim središtima. Dakako, Korčula nije ni Venecija ni Rim. Ali, ustrajno vjekovno pregnuće naših kamenara, klesara, umjetnika, patrona i mecenata, da nešto dadu svoje gradu i kraju, predstavlja kulturni napor prvog reda, pred kojim i naše doba mora da ponikne nikom i da, zamišljeno, bolno zava-pi: Fuimus Troes. I ma da je magičan utjecaj Jurja Dalmatinca, slavnog graditelja veličanstvene šibenske katedrale, koji je djelovao potkraj 15. vijeka, bez sumnje doprinio rascvatu klesarskih radionica širom našega primorja, na

ši su klesari i kamenari stari, koliko je stara i socijalna kultura naših krajeva, Godine 1335. gradi kuću u Kotoru Mihovil Buća, pripadnik jedne od najstarijih i najuglednijih obitelji u tome gradu, gdje su kuće tada većinom bile od drva, ali ih je bilo i zidanih od kamena. Buća za svoju kuću predviđa i balkone s jednim stupom i balkone sa dva stupa, a traži korčulanski kamen. Nije li to dokaz, da je taj kamen već u to doba bio u velikoj cijeni, kad se u Kotor uvozi iz za onda relativno dosta daleke Korčule? A nije li to i dokaz, da su tada u Korčuli postojali i vrsni kamenari i klesari?

I svi su oni pili iz istoga izvora, kao i one pliskavice sa kapitela Andrijićeva ciborija, što zajedno piju iz kaleža. Ne predstavljaju li te stilizirane pliskavice duše starih Korčulanina? Napijali su se na svrhunaravskim izvorima euharistijskog života i oni odabrani pojedinci, koji su zamislili ovo velebno djelo, i cio tadašnji korčulanski kolektiv, koji ga je izveo: i biskupi i upravnici i patriciji, i pomorci i trgovci, i kamenari i klesari i rezbari. Sve jedan duh, sve jedan uzlet ljubavi za Boga, za vjeru, za tlo, koje ih je odnjihalo, za časne tradicije, koje su s tim tlom povezane, a vrijeme ih nije prebrisalo.

Budite ponosni s ove starine i znajte, da kultura starih naroda ne niče kao neki deus ex machina, nego je nalik na staro deblo, što je svoje korijenje duboko spustilo u zemlju i siše svoj sok iz otajnih dubina. Pri tome meni je milo naglasiti, da današnje građanstvo Korčule sa svojim opatom duboko suosjeća s ovim djelom korčul. vjere i ljubavi i da ga održava žrtvom ljubavi.

(slijedi nastavak)

SUSRET

ljetu

Prolaze šareni leptiri u lepršavim krpicama obojenih očiju i kose, nemirnog pogleda. Izgledaju kao "zvijezde", kao marionete koje drugi pokreću i drugi im nadahnjuju život, misli i riječi.

Prazne -prazne maske i kostimi koji poslije ljetne predstave ostaju mrtvo obješeni i napušteni u garderobi teatra.

Sve te mini-suknjice, uske hlače, bikini- na djevojkama koje su dolepršale tko zna otkuda i koje će se kroz kratko vrijeme izgubiti jednako bezličnošću- izgledaju, zar ne, tako privlačne, zanimljive... Kač da bez riječi dovikuju: "Djevojko-Korčulanko-budi i ti ovakva, moderna, emancipirana, bez staromodnih skrupula i malogradjanskih obzira. Odbaci prirodnost u ponašanju i izgledu, odbaci jednostavnost u odijevanju, otresi se razumne ozbiljnosti o ljubavi! To spada u muzej, a ti nisi "starina". Vladaš se kako pristaje suvremenoj djevojci: što izazovnije obučena-bit ćeš privlačnija; što slobodnija u rječniku -bit ćeš originalnija; što manje povučena u dodiru s mladićima-bit ćeš zanimljivija; a što jače spontana u plesu-bit ćeš sjajna lutkica i autentična leptirica velikog svijeta!"

...Sirenski su to glasovi koji zvuče slatko i uvjerljivo. No, iza njih se krije praznina lje-

tna maskera koja brzo prodje ostavljajući u duši neizbrisivi trag promašenog.

Umjesto ovakvih glasova prisluhnite, makar na trenutak, razgovore mladića, vaših drugova i znanaca, dok govore povjerljivo među sobom o takvim "ljepoticama iz importa"...

Pa ako to čujete i razmislite-ako ste svijesne svoga "JA"-ako ozbiljno mislite na sebe, na život, na ljude i sretniju budućnost: onda ćete također znati što vam je činiti. Ne zaboravite: Vi niste roba od "rasprodaje".

U čemu je vaša najveća ljepota, vrijednost i privlačnost?

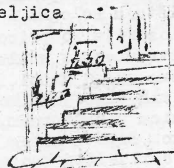
Jednostavno, vedro, čisto oko-suvremena, privlačna vanjšтина koja krije plemenito srce i odlučni karakter. Ukratko: određena fiziognomija ličnosti izgrađena ispravnim karakterom ili opreznim karakterom u izgradnji.

Sve ostalo-sve ostalo- je praznina, krabulja ljetnog ludovanja koje nikome, pa ni vama, ne može donijeti pravu radost, zadovoljstvo..

Neka leptirice iz svijeta dolaze i lepršaju svuda oko nas- otići će i zaboraviti ćemo ih i mi i oni koji su ih obigravali... a vi ćete osjetiti s vedrinom u duši, pohvalom vaše kršćanske savjesti i sa sviješću da vam život ima i ljepote i smisla i budućnosti vedrine...

Vaša prijateljica

- M -

JAKOV BANIČEVIĆ

(1466 - 1966)

ZNAMENITA LIČNOST POLITIČKOG I KULTURNOG ŽIVOTA

EVROPE - nastavak

piše Petar Giunio, Zagreb.

Baničeviću je bio prijatelj i poznati talijanski humanist i književnik, kardinal Pietro Bembo, koji je oživio poeziju Frančeska Petrarke. Nadalje Baničević osobno poznaje i korespondira s najvećim njemačkim humanistom onoga doba, glasovitim Willibaldom Pirckheimerom, koji ovom našem Korčulaninu posvećuje neka svoja djela. Isto tako je i u prijateljskim odnosima i sa slavnim Albrechtom Dürerom, jednim od najvećih njemačkih slikara svih vremena. U ono vrijeme živjeli su takodjer i Michelangelo Buonarroti, Leonardo da Vinci, Raffaello Santi, Tiziano, Lodovico Ariosto, sv. Ignacije Loyola, Nikola Kopernik a takodjer i hrvatski slikar Andrija Medulić i komediograf Marin Držić. Vjerojatno da je Baničević osobno poznao neke od ovih.

Baničević je više škole pohađao u Italiji te je na sveučilištu u Bologni i Padovi završio teologiju i filozofiju. Po prirodi bio je veoma talentiran, oštrouman te snalažljiv i živahan, a uz to i veoma sklon nauci. Živio je u vrijeme onih znamenitih događaja, koji su značili veliku preokretnicu u kulturnom, naučnom, socijalnom i političkom životu našeg kontinenta, a koju povijest je obilježila kao granicu dviju epoha, kao svršetak Srednjeg i početak Novog vi-

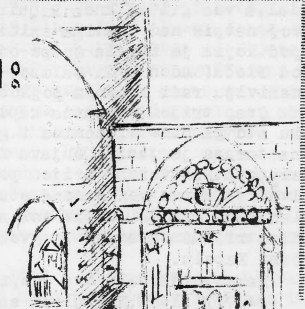
jeka. Željan znanja i pun životne energije, Baničević je već zarana, premda svećenik, punim elanom zašao u tok tadašnjih zbivanja, ne samo kulturnih i vjerskih, nego i političkih, pa da kroz kratko vrijeme postane glasoviti diplomat i utjecajna politička ličnost u Evropi i ujedno cijenjen u krugovima humanista kao čovjek bogat znanjem. Da se može procijeniti sposobnost i spretnost ovog velikog evropskog diplomata, rođenog u našem malom Žrnovu, i ne treba do u detalje opisivati njegov život i rad. Dovoljno je i suhoparno nabrojiti neke činjenice, jer nam i one mogu predočiti veliku sposobnost ovog našeg zemljaka, koja ga je dovela do brzog društvenog uspona i visoke karijere te napravila prijateljem najglasovitijih velikana onoga vremena. I zato se imenom Jakova Baničevića može podičiti ne samo njegovo rodno mjesto Žrnovo i otok Korčula, nego i sva Dalmacija, čitava naša hrvatska domovina. Evo tih činjenica:

Nakon što je 1498. god. Baničević bio imenovan kanonikom korčulanskim, a zatim i hvarskim, već godine 1501. postaje tajnik kardinala Rajmunda Peraulta, papinog legata u Njemačkoj, koji je proveo protumletačku politiku. Malo vremena zatim kao nasljednik poznatog Matije Langa, Baničević zauzima položaj biskupa drevne biskupije Gurk u Koruškoj, koja se ponosi divnom katedralom dovršenom još 1200. godine. Ni tu nije dugo ostao, jer 1504. godine osvane u Rimu na prilično visokom položaju. Bio je naime dodijeljen carskom poslanstvu uz naslov tajnog savjetnika cara Maksimilijana I. Na tom položaju dolazi do punog izražaja velika diplomatska sposobnost ovog našeg Korčulanina, koja svraća op-

ću pozornost, ne samo cara, nego i pape. Radi toga naš Baničević biva pozvan da sudjeluje onom glasovitom, historijskom državnom saboru u Augsburgu 1510. godine, i to u svojstvu sekretara cara Maksimilijana. A malo godina poslije sudjeluje Baničević u istome svojstvu i državnom saboru u Wormsu. Nakon Maksimilijanove smrti 1519. god. njegov nasljednik Karlo V. također imenuje Baničevića i svojim ličnim savjetnikom. I ne samo spomenuti vladari, nego i pape uvelike cijene Baničevića, pogotovo papa Julije II. Della Rovere i dva Medicejca: Leon X., sin glasovitog Lorenza de Medici, nazvanog "Il Magnifico" te Klement VII. Godine 1516. - bilo je to ravno pred 450 godina - Baničević se nalazi u diplomatskoj službi pape Leona X. Za svoje velike zasluge i postignute uspjehe bio je obasut raznim počastima, položajima, titulama i povlasticama. Godine 1512. imenova ga papa Julije II. dekanom tridentinskog kaptola, a ta počast bi poslije prenese na i na Baničevićevog nećaka, korčulanskog klerika. Nakon toga je car Maksimilijan I. podijelio plemstvo Baničeviću i njegovoj obitelji, i to uz znatne povlastice. Zatim Leon X., nasljednik Julija II. imenova Baničevića biskupom hvarskim ali on odbije taj položaj te se nastani u Trentu, gdje je ostao do smrti kao dekan tamošnjeg kaptola, imajući nećaka kao koadjutora. Umro je 19. studenog 1532. u dobi od 66 godina te je sahranjen u tamošnjoj katedrali.

(slijedi nastavak)

NAŠI SPOMENICI: KAPELA GOSPE OD PLOČA

Pri ulazu u Grad rastvara se divotan pogled na sredovječnu Korčulu: glavna ulica vodi koso do Katedrale. A promatramo ovu silhuetu sa Općinskog trga koji je zaista biser spomeničke i povijesne vrijednosti:

Ulazna gradska vrata-kula iz XIV-XV st. ras-cvala se sa nutarnje strane barokom i umjetničkom ljeptom slave u kamenu velikog vojnika i mlet. providura Leonarda Foscolo, oko g. 1650. Tu je i kuća grad. kirurga iz g. 1607. Vicko Lujev izradio je elegantan stup (nekoć s krilatim lavom na vrhu) g. 1569. u čast kneza Z. Michieli. Te je godine i trg popločan. Podalje je sjajno postavljena crkva Sv. Mihovila iz XV-XVII st. sa bratimskom kućom-dvoranom. A zapadna fronta trga zauzeta je velikom renesansnom zgradom sa prizemnom loggiom: ovo je sudnica, kancelarija i vijećnica polit. života stare i nove Korčule.

Gradnja je započela g. 1520. pod knezom M. Na-

dal, a već g.1525. knez P. Quirino postavio je svoj natpis nad vratima izlaza na tarasu-trijem pod kojim je kapela Gospe od Snijega ili Gospe od Ploča (Madonna di Salizo) - kako dokumenti je nazivlju radi kamenom popločanog trga.

Ovaj trijem - Gospina kapela - stisnuo se u uglu što ga čine vijećnica i gradska vrata. Namjerna tarasa je jasna: objava naredaba, održavanje skupova. Rastvoreni trijem podržavaju sprijeda dva kvadratna renesansna stupa, a otraga se naslanja na gradski obrambeni zid. Ovaj stražnji dio trijema ogradjena je gvozdenom rešetkom i to čini Kapelu.

Kako je nastala ova Gospina Kapela?

24.VIII.1483. Korčulani su vođeni knezom A. Viaro i biskupom T. Malubra junački odbili napadaj Napoljskog brodovlja. Mletački senat je blizstavim riječima pohvalio junaštvo obrane. Biskup je u Katedrali kao zahvalni zavjet izvjesio he lebarde ratnika. A uz zidine grad. vrata postaviše oltar u čast Gospe i sv. Bartula - pobjeda je izvojevana na njegovu svetkovinu.

Ovo mjesto opisuje naš slavni arhidjakon Antun Rozanović g.1571. - kada je na Gospu od Snijega (5.VIII.) održao vatreni govor oporbe turskoj najezi: "...Tu jedva može stati svećenik sa 2-3 poslužitelja, a unaokolo je opasano drvenom rešetkom". Dimitri veli, da je u početku tu stajao samo oltar prekrit skromnim krovom, koji jedva štiti oltar.

Trijem je sagrađen za kneza B. Balbi g.1531. kako svjedoči grb i natpis na njemu. A tek god. 1576. knez B. Delfin trijemu nadovezuje Kapelu. Zapravo zamjenjuje rešetke sa zidom, a krstasti svod proširuje do grad. zida. Knez A. Leoni 1592. nabavlja novu sliku s likovima Gospe, sv. Apolo-

nije i Lucije, umjesto one koja je prikazivala Gospu i sv. Bartula. Slika kneza Leoni danas se nalazi u dvorani bratovštine Gospe od Utjehe.

God.1705. knez A. Priuli obnavlja oštećenu Kapelu. Krajem XVIII st. kapela je posve napuštena.

God.1934. pod opatom Bodulićem - Kapelu su obnovili po nacrtu ak. kipara F. Stecca, Slavila iz Sv. godina Otkupljenja: 1900 godina. Oltar je složen na dva stupića od starih fragmenata nek. katedral. propovjedaonice i drugih. Iznad menze uzdiže se stup sa kamenim okvirom na vrhu - u kojemu je tada opat Bodulić postavio rusku Ikonu XIX st.

Proslava Sv. Godine i blagoslova Kapele okupila je u Korčuli nekoliko tisuća vjernika iz čitavog otoka Korčule. Blagoslov je obavio pok. biskup Dr. Carević, uz prisutnost zastupnika Nuncija, Dr. P. Bertoli - sadašnjeg Nuncija - nadbiskupa u Parizu.

Ikona je od vlage posve propala, a nije predstavljalala neku vrijednost. God.1951. postavljena je slika Madone na drvu, koja potječe iz nek. kapele Gospe od Vrtova (na mjestu Fortece - kako je već opisano u opisu crkve Sv. Justine). Tamo je ova Gospina slika bila u velikoj časti - kako i svjedoče ovdje izložene zavj. pločice. Ovo je renesansna slika XVI st. preslikana u XVIII st., a prekrita srebrnim oklopom, pa slični ikoni.

U Kapeli su dva mlet. topa, na kamenim kapitelima XVI st. G.1934. postaviše dvije spomen-ploče: u čast jubileja Otkupljenja i u čast Rozanovića - vrlog branitelja Grada 15.VIII.1571. Iznad Bogorodice stoji gvozdena topovska kugla - za koju tradicija veli, da se dokotrljela, a Rozanović je tu zahvalno postavio.

LITURGIJSKI

Kalendar

21.V. PRESV. TROJSTVO-PRVA SV. PRIČEST.-Ujutro u 7 sati svečano ćemo primiti grupu Prvopričesnika u Opatsku crkvu. Treba da ovo bude naša zajednička intima najveća radost i doživljaj. Ujedinjit ćemo se jednom molitvom: neka nam Najmlađi budu sretni i uvijek vjerni-Krsnom zavjetu.

25.V. TIJELOVO.-Zapovjedani blagdan. Ujutro Mise u 6 i 8 sati, a uvečer Pontifikal u 6 sati. Zatim ćemo održati svečanu Procesiju uokolo Grada s "velim voskom". Na ovaj veliki Dan-poziva nas Krist na Gozbu i na živo sudjelovanje na Svečanost, osobito Bratime. Ukrasite okolo Grada svoje prozore cvijećem, sagovima i svijećama. Obavit ćemo i zajedničku Pričest.

1.VI. MJESEC SRCA ISUSOVA.- Svaki dan uvečer Misu u 6 i pol iza Pobožnosti Presv. Srcu. A prema okolnostima bit će i Vjeronauk uz film, projekcije našoj mladeži i djeci.

4.VI. NEDJELJA SRCA ISUSOVA.- Uvečer u 6 sati sv. Misa, a zatim procesija sa slikom Srca Is.

13.VI. SV. ANTUN PADOVANSKI.- U Opat. crkvi ujutro Mise u 6 i 8 sati, a uvečer u 6 i pol. Na Glavici Sv. Antuna bit će ujutro Misa u 6 sati, a uvečer Misa i Procesija u 6 sati.

24.VI. SV. IVAN KRSTITELJ.-Ujutro i uvečer u 6^{1/2}.

29.VI. SV. PETAR I PAVAO.- Zapovjedani blagdan. Ujutro sv. Misa u 6 i 8 sati. Uvečer bit će Pjevana u 6 i pol. Na kraju ćemo poljubiti Relikviju Mučenika u crkvi Sv. Petra i zapaliti tradicionalni baldahin.

Ove godine svijet slavi 1900 god. njihovog Mučeništva. Zato je Sv. Otac proglasio "GODINU VJERE".

I mi ćemo se priključiti čitavom svijetu u ovoj Proslavi-Jubileju. Naknadno ćemo odlučiti što i kako. Jedno bismo najavili našim vjernicima (ako uspijemo!)-a to je :

NAŠE JESENSKO HODOČAŠĆE U RIM: GROBOVIMA APOSTOLA I ZRECI HVALU ZA SV. VJERU-MOLITI POMOC UNAPRIJED.

Međutim o tomu ćemo povesti razgovor i naknadno objaviti potrebne informacije-planove.

Zasada je jedno važno: duševno se za to spremati -koji dinar spremiti- i na-Turističku se sezonu pripremiti...!

2.VII. NEDJELJA-PAPIN DAN-GOSPA OD ŠKOJA.-Iza svečane Mise u 10 sati pjevat ćemo zahvalni Te deum: da nam Providnost čuva i dugo uzdrži našeg Sv. Oca, Pavla VI.

Na Vrniku slavimo Gospino Pohodjenje. Ujutro će biti sv. Misa u 8 sati, a uvečer Procesija i Blagoslov u 6 sati.

RIJETKI JUBILEJ

Dne 27. Lipnja- naš šjor FRANE DEPOLO ulazi u 100 godišnjicu života!

Čestitat ćemo našem dobrom župljaninu ovu rijetku proslavu, a ne manje sinu Mići i požrtvovnoj nevjesti gđji Lidiji!

NEKROLOG

Slučajno smo izostavili :

27.XII.66.umrla je DINKA GATTI, ud. Rudolfa, u 76 god.života.Udarila ju je srčana kap, ali je navrijeme primila sv.Sakramente.Tako je živa i dočekala sina Joška iz Sovjet.Zaveza.

16.III.umrla je-tješena sv.Sakramentima i molitvom-a i osobitom ljubavlju djece,JAKA ud. MILANOVIĆ, u 82 god.života.Prigodom pogreba okupila su se sva djeca osim Branka, koji živi u Australiji.Bila je radišna, brižna mati, a vjerom bliza Bogu.

8.IV.nakon duge i teške bolesti, umrla je u Splitu ERMINIJA ud.SASSO r.Ivančević, u 77 god. Sestra gdja Dora Bosnić pobrinula se, da joj mrtvo tijelo bude preneseno u Korčulu.Pokojnica je živo pratila naša zbivanja, -a iz ostavštine predano je Banki Sv.Jozipa vrijedna količina rublja i odijela za potrebne.

11.IV.umrla je LUCIJA ROKINA Lovrić, u 73 god. primivši pobožno Sakramente.Udarena od kapi bi prenesena u Dom staraca, gdje je sprovedla nekoliko smirenih dana.Građjanstvo joj je smrtnu ostatke u lijepom broju odpratililo na počinak u Sv.Luke.

Jeste li čuli, braćo moja, kako su hotili ove zime učinit-kako ono govoridu-točaj za čičerune turistima za antikitate. I baš šesno: ni se naša ni vraguti aspirant za takve suviše posle! Što nan tega triba! Mi sve znamo o j prin. Ma koji fetivi čitadin ne bi zna pokazat Velu crkvu, može je oli kuću Markota Pola? A niki bome znaju i višeje. Tako je jedan naš kamarjer invitava furešte s ričima: "Hoćete li šinjori da vam malo pripovidan o histeriji ovega grada?"-

A naš bi Steno ostavi u ono davno vrime šegac, kad bi vidil di furešti intraju u crkvu, pa bi jin zabrenketa: "Kvešto kručifiso e fato due sekoli avanti Kristo!" -A kolo bidnega svetega Roka: "Kvešto e san Roko, Kozma e Damjan, ke ga fato un Blačan!"

A bilo u ono vrime čičeruni ko buha! Naša bi se mularija najviše kupila po pijaci za pokazivat antikitadi. Mladičići bi hi vodili-a na kraju bi izvukli po koju liru, šiling oli baren koji čentezim.

Svi bi čičeruni izvalili joči ko gambori is prid dun Mašota, da boje čuju i zapantidu što bi on govori. Zato bi bilo lasno šjor Bautu obuć bi le gace i stavit aparat s koramelon kolo vrata da boje reuši... I dun Ivo se mota ko mulac meju turiste, pa bi prodava s braton Franeton svoju šijencu: "Tezis Tintoretto of sikstisenčuriñ! A šjora Marija Leneve bi se jidila s punistre: "Koži e la epoka! A ondatas...?"

S A D R Ź A J :

UVODNA RIJEČ	str. 2
IMAMO NOVOG BISKUPA	" 5
LITURGIJSKA KRONIKA	" 7
KRONIKA DOGAĐAJA	" 10
UVODNA RIJEČ O KATEDRALI(nastavak). . .	" 13
OPREZ NA LJETO	" 16
O 500-GOD.JAKOVA BANIČEVIĆ(nastavak) .	" 18
NAŠI SPOMENICI:KAPELA SNIJEŽNE GOSPE .	" 21
LITURGIJSKI KALENDAR	" 24
NEKROLOG	" 26
NA TABLUNU	" 27
SADRŽAJ	" 28

Godina III.	Korčula 1967.	Broj 2.
-------------	---------------	---------

1967.

Izdavač: Opatsko-Nadžupni Ured, Korčula, ul. Biskupije — Ure-
đuje i odgovara: Ivo Matijaca, korčul. opat — Uredništvo: Korčula,
ul. Biskupije — Tisak na vlastitom ciklostilu — Izlazi povremeno
